№ 85 აპრილი 18, ხუთშაბათი 1891 აპრილი 18, ხუთშაბათი № 85

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲘᲡ

თოვე	მან.	Გ.	თოვე	მან.	Გ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ — ᲔᲠᲗᲘ ᲨᲐᲣᲠᲘ

იმერეთი

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲔᲑᲘ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲘᲬᲐᲠᲗᲝᲜᲘᲡ: ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲒᲣᲠᲘᲜᲐᲨᲘ, ᲒᲐᲛᲒᲔᲑᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, Მ. ᲒᲐᲠᲑᲐᲜᲪᲝᲕᲘᲡ ᲫᲔᲒᲚᲘᲡ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ, ᲛᲐᲒ. ᲒᲠᲣᲖᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ. ᲤᲐᲡᲘ — ᲙᲘᲚᲝᲒᲠᲐᲛᲘ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲐᲓᲐᲖᲔᲠᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ ᲡᲐᲡᲐᲮᲚᲝ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ.

ᲤᲐᲡᲘ ᲓᲐᲜᲘᲜᲓᲘᲡᲣᲚᲘᲐ: ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲠᲐᲓᲐ.

1877—1891 საპოლიტიკო და საალიტერატურო გაზეთი 1877—1891

ᲐᲛ ᲜᲝᲛᲔᲠᲨᲘ ᲠᲕᲐ ᲒᲕᲔᲠᲓᲘᲐ

ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲐ ᲥᲘᲠᲘᲡ, 21 Ა�პᲠᲘᲚᲘ.

რედაქციისაგან

მოვაგონებთ ჩვენს ხელის-მომწერთა, სოფლის მასწავლებელთა გარდა, რომ ვისაც მხოლოდ ხუთი მანეთი აქვს წარმოდგენილი გაზეთის ფასად, დანარჩენიც გამოჰგზავნონ შირველ მაისამდე. ვინც ამ დროამდე არ გამოჰგზავნის დანარჩენს ფულს, გაზეთის გზავნა მოესპობა შირველ მაისიდგან.

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲝᲕᲐᲜᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲖᲔᲓᲐᲛᲮᲔᲓᲕᲔᲚᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ ᲐᲪᲮᲝᲑᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲓᲐᲛᲤᲣᲫᲕᲔᲑᲔᲚᲘ ᲬᲔᲠᲘᲗ და ᲬᲔᲠᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘᲡᲬᲘᲚᲔᲚᲗᲐ, ᲠᲝᲛ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓ § 82 ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲬᲔᲡᲘᲗ ᲒᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲐ 14 ᲛᲐᲘᲡᲘᲡ 10 ᲡᲐᲐᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲦᲔᲚᲘᲗ ᲐᲛᲐ 1891 ᲬᲚᲘᲡᲐ ᲡᲐᲗᲐᲕᲐᲓᲐᲖᲔᲠᲝᲕᲐᲜᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲡᲐᲓᲐᲣᲠᲨᲘ ᲡᲘᲡᲮᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲙᲠᲔᲑᲐ.

ᲙᲠᲔᲑᲐᲛᲐ უნდა განიხილოს და დაამტკიცოს შემდეგი საგნები:

1) ᲑᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡᲐ 1890 ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ.

2) განხილეა და დამტკიცება ამ 1891 ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲐᲕᲐᲠᲐᲣᲦᲝ ᲮᲐᲠᲯᲗᲐ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡᲐ.

3) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ ᲘᲛᲘᲡᲐ, თუ როგორ განაწილდეს საᲗᲐᲕᲔᲚᲝᲗᲐᲝ ᲗᲐᲜᲮᲘᲠᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ 35% ᲬᲘᲜᲔᲑᲐ მოგებისა.

4) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ შემწეობის დანიშვნის შესახებ სატეხნიკო სასწავლებელისათვის, რომელიც ტფილისში უნდა გაიმართოს.

5) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ და ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ ᲔᲐᲖᲘᲡ ᲬᲐᲛᲚᲝᲑᲘᲡ შესახებ.

6) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ იმ ᲥᲝᲜᲔᲑᲐᲗᲐ შესახებ, რომლებიც ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲩᲐ.

7) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ იმის შესახებ, თუ როგორ შეიცვალოს და შეივსოს ᲖᲝᲒᲘᲔᲠᲗᲘ §§ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ წესდებისა.

8) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲐᲒᲔᲜᲢᲗᲐ დასაᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ შესახებ.

9) განხილეა და დამტკიცება ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡᲐ იმის შესახებ, თუ როგორ განაგონ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲥᲝᲜᲔᲑᲐ.

10) ᲛᲝᲮᲡᲜᲔᲑᲐ შესახებ წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოებისათვის ადგილის დათმობისა.

11) არჩეული ზედამხედველ კომიტეტის წევრთა, გამკეთების თავმჯდომარისა, ნაცვლად თ-დის ილია გრიგოლის ძის ᲯᲐᲣᲨᲐᲕᲐᲫისა, დამფასებელი კომისიის თავმჯდომარისა, ნაცვლად კოსტანტინე ლუარსაბის ძის ᲤᲣᲜᲪᲔᲚᲐᲫისა, და იმის კანდიდატისა.

(3—3)

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

*** ლატარია-ალეგრი „წერა-კითხვის საზოგადოების“ სასარგებლოდ, დანიშნულია 12 მაისისათვის. შეწირულებანი ლატარია-ალეგრისთვის საᲭᲘᲠᲝ ნივთებისა უკვე მოსდის „საზოგადოებას.“ ამ დღეებში, მაგალითად, მოუვიდა საზოგადოების მმართველობას 20 მანეთის ნივთები სოფელ ახალქალაქიდამ იქაურ თანამგრძნობელთაგან. ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲝᲥᲠᲝᲛᲩᲔᲚᲗᲐᲒᲐᲜ.

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲚᲔᲒᲔᲜᲓᲘ

სოლომან მეფე

სამი კაცი მოდიოდა,
ჩვენსა იყენენ მისასულელსა,
მიეიდნენ და იქ ჩამოხდნენ
ერთსა დიდსა წყლისა პირსა,
ნაზირი და დედოფალი,
მეფე ერთად ჩამოხდესა.
მებადურმა ბადე აგდო,
სამი თევზი გამოჰყეესა.
დასჭირეს და წერილად დაკუწეს,
ტაფა ცეცხლზედ შემოდგესა.
ᲑᲘᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲘ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘ
სიტეევს მოჰყეა ᲒᲐᲚᲐᲪᲔᲚᲔᲡᲐ[1]),
ეინც რომ სიტყეა მართალი სთქვას,
ᲘᲛᲘᲡ თევზი გაცოცხლდესა.
— „ᲯᲔᲠ ᲩᲛᲘ ᲔᲘᲯᲐ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘ,
ᲐᲮᲚᲐ ᲛᲘᲫᲐᲮᲘᲐᲜ ᲑᲠᲔᲓᲘᲡᲐ:
ᲡᲐᲜᲗᲚᲘᲡᲘᲗ ᲒᲣᲗᲐᲜᲘᲡ ᲒᲐᲒᲐᲯᲔᲗᲔᲑ,
ᲨᲘᲒ ᲛᲘᲔᲯᲔᲑᲐᲛ ᲣᲚᲔᲚ ᲛᲔᲓᲔᲡᲐ;
ᲩᲚᲘᲐᲨᲘ ᲔᲑᲜᲐᲓᲐ ᲓᲐ ᲩᲚᲘᲐᲨᲘ ᲔᲗᲘᲡᲐᲐ,
ᲛᲨᲕᲐᲚᲨᲘᲡᲐᲓ ᲔᲘᲜᲐᲓᲘᲠᲘᲡᲐ ᲗᲔᲔᲑᲨᲘᲡᲐ.
ᲧᲝᲜᲣᲚᲨᲘᲡᲐᲓ ᲙᲐᲚᲝᲡ ᲒᲐᲔᲚᲔᲠᲬᲔᲐ,
მორეეში გადაეყრი ბზესა;
მიმინოს ბარგსა აეკიდებ,
აქლემს ეაქერინებ მწყერსა;
ᲭᲘᲜᲩᲕᲔᲚᲡᲐ ᲒᲝᲓᲝᲠᲘᲡ ᲐᲔᲙᲘᲓᲔᲑ,
ᲙᲐᲚᲩᲘᲠᲔᲑᲡ [illegible]ᲣᲧᲠᲘᲡ ᲑᲖᲔᲡᲐ“...
თუ ეს სიტყეა მართალი ესთქეი,
ᲩᲛᲘ თევზი გაცოცხლდესა“.
გაცოცხლდა და ზღეას შეეცურდა,
ᲝᲠᲘ ᲘᲡᲔᲔ ᲢᲐᲤᲐᲡ ᲰᲐᲫᲔᲔᲡᲐ.
— რიგით მოეჰყეეთ სამართალსა
ᲐᲮᲚᲐ ᲩᲛᲘ ᲜᲐᲖᲘᲠᲘᲡᲒᲐᲜ ᲮᲔᲓᲔᲡᲐ.
ᲔᲡ ᲜᲐᲖᲘᲠᲘ ᲗᲝᲛᲘ ᲨᲔᲬᲣᲑᲓᲐ,
ᲤᲝᲨᲘᲛᲘᲜᲨᲘ ᲨᲔᲐᲘᲓᲔᲡᲐ;
ᲜᲐᲖᲘᲠᲘᲡᲒᲐᲜ ᲓᲐᲘᲩᲠᲘᲫᲔ:
„ᲨᲔᲜ ᲒᲐᲛᲨᲐᲠᲓᲔ, ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲯᲐᲜ,
ᲨᲔᲜ ᲨᲐᲛᲐᲡᲬᲐᲠ ᲨᲔᲘᲡᲐ ᲓᲦᲔᲡ:
ᲓᲦᲔᲨᲘ ᲡᲐᲛᲯᲔᲠ ᲐᲛᲐᲡ ᲔᲘᲢᲧᲔᲔ—
ᲛᲔ ᲛᲝᲔᲯᲚᲔᲡ ᲩᲘᲛᲡᲐ ᲮᲚᲐᲚᲡᲐ,
ᲨᲔᲘᲐᲔᲤᲣᲠᲗᲮᲔᲑᲘ ᲔᲨᲛᲐᲯᲔᲑᲡᲐ,
ᲓᲐ ᲗᲣ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘ ᲛᲝᲔᲯᲚᲔ—
ᲛᲘᲡᲘᲐ ᲪᲝᲚᲘᲪ ᲛᲔ ᲓᲐᲛᲠᲩᲘᲡᲐ“.
ᲗᲣ ᲔᲡ ᲡᲘᲢᲧᲔᲐ ᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲘᲐ,
ᲩᲛᲘ ᲗᲔᲔᲠᲘᲪ ᲒᲐᲪᲝᲪᲮᲚᲓᲔᲡᲐ.
ᲒᲐᲪᲝᲪᲮᲚᲓᲐ ᲓᲐ ᲖᲦᲔᲡ ᲨᲔᲪᲣᲠᲓᲐ,
ᲔᲠᲗᲘᲡ ᲘᲡᲔᲔ ᲢᲐᲤᲐᲡ ᲡᲫᲔᲔᲡᲐ.
ᲠᲘᲒᲘᲗ ᲛᲝᲔᲰᲧᲔᲔᲗ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲡᲐ,
ᲐᲮᲚᲐ ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲡᲐ ᲰᲑᲔᲓᲔᲡᲐ.
ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲛᲐ ᲓᲐᲘᲩᲠᲘᲫᲐ:
„ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲘᲗ ᲗᲐᲕᲘ ᲛᲘᲛᲘᲫᲠᲐ,
ᲐᲛᲐᲛᲓᲔ ᲤᲣᲤᲔᲑᲘ ᲩᲔᲒᲜᲐ“...
ᲨᲘᲨᲘᲗᲐ ᲯᲐ ᲡᲘᲪᲮᲚᲔᲚᲘᲗᲐ
ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲘ ᲨᲔᲬᲣᲑᲓᲔᲡᲐ.
ᲒᲣᲚᲨᲘᲓᲔ ᲐᲡᲗᲛᲔᲠ ᲔᲐᲠᲔᲚᲘ
ᲬᲧᲐᲚᲡᲐ,
ᲐᲤᲘᲪᲔᲛᲔᲓ ᲛᲐᲛᲘᲡ ᲛᲬᲔᲡᲐ.

—ᲐᲠᲐᲡ ᲒᲠᲩᲘᲐ ᲛᲣᲗᲐᲜᲐᲗᲘ,
თუ მტერს ჩამიკიდებ ᲬᲔᲚᲡᲐ.
„ᲗᲝᲠᲛᲔᲢᲘ ᲬᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ
ᲔᲧᲔᲐᲠᲝᲑ ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲘᲗ ᲮᲔᲛᲬᲘᲤᲔᲡᲐ“...
(ᲨᲘᲨᲘᲗᲐ ᲯᲐ ᲡᲘᲪᲮᲚᲔᲚᲘᲗᲐ
ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲘ ᲨᲔᲬᲣᲑᲓᲔᲡᲐ)...
—ᲘᲛᲘᲡ ᲮᲔᲚᲨᲘ ᲔᲘᲜ ᲩᲐᲛᲘᲯᲔᲓᲔᲡ,
ᲘᲨᲛᲐᲬᲘᲜᲐᲡ ᲛᲘᲛᲬᲘᲤᲔᲡᲐ?
[illegible] ᲓᲐᲮᲐᲢᲘᲤᲔ,
ᲡᲣᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲣᲨᲚᲘᲯᲔᲓ ᲒᲠᲫᲔᲚᲡᲐ,
ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲚᲘᲜᲘᲜ ᲐᲩᲘᲕᲔᲜ,
ᲐᲠ ᲔᲜᲐᲮᲝᲗ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲐ“ [2]).
—ᲪᲐᲚᲔᲜ ᲙᲣᲗᲮᲣ ᲓᲐᲣᲪᲐᲚᲔ,
ᲗᲐᲥᲜᲝᲚᲡ ᲩᲐᲛᲝᲬᲧᲔᲣᲚᲘ ᲨᲔᲜᲡᲐ [3]).
ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲘ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘ
ᲒᲣᲜᲔᲑᲐᲨᲘ ᲩᲐᲤᲘᲥᲠᲔᲓᲔᲡᲐ—
თუ Ე ᲛᲢᲔᲠᲘ ᲬᲐᲒᲔᲕᲘᲓᲔᲡ,
ᲔᲘᲓᲐ ᲩᲐᲒᲘᲜᲔᲑᲓᲔᲑᲘᲡ ᲮᲔᲚᲡᲐ?
„ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲔᲚᲝ, ᲡᲘᲢᲧᲐᲡᲘ ᲒᲔᲢᲧᲔᲔ,
ᲨᲔᲜᲗᲘᲡᲘᲗ ᲛᲔᲢᲐᲓ ᲗᲐᲛᲝᲠᲣᲡᲐ;
ᲔᲠᲗᲘ ᲨᲐᲚᲐᲜᲓᲘᲡ ᲙᲘᲠᲐ ᲛᲐᲫᲔᲡ,
ᲛᲘᲖᲐᲠᲘᲐ ᲛᲘᲛᲬᲘᲚᲔᲡᲐ [4])
ᲔᲘᲜᲪ ᲛᲐᲡ ᲗᲐᲧᲛᲝᲗᲘᲡ ᲗᲐᲛᲘᲔᲡ,
ᲗᲐᲧᲣᲠᲔᲚᲘ ᲛᲐᲡ ᲓᲐᲠᲩᲘᲡᲐ“.
ᲞᲐᲠᲘᲡ ᲯᲐᲛᲐ ᲐᲠ ᲘᲡᲐᲣᲚᲐ,
ᲬᲐᲛᲝᲛᲓᲒᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲓᲐᲡᲫᲐᲮᲐ
ᲗᲐᲧᲘᲡ ᲔᲠᲗᲒᲣᲚᲘ ᲛᲝᲣᲛᲔᲕᲔᲑᲡᲐ:
ᲡᲣᲚ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜ ᲐᲫ ᲬᲐᲛᲝᲓᲘᲗ
ᲨᲘᲜ ᲔᲠᲗᲘᲪ ᲐᲠ ᲔᲘᲜ ᲓᲐᲠᲩᲔᲡᲐ.
(ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲔᲚᲘ ᲐᲠᲪ ᲑᲘᲠᲘᲡ ᲘᲙᲚᲔᲑᲡ
ᲓᲐ ᲐᲠᲪ ᲐᲔᲙᲘᲜᲘ ᲧᲛᲬᲘᲕᲔᲚᲔᲑᲡ)
ᲪᲮᲠᲐ ᲓᲦᲔ ᲓᲐ ᲦᲐᲛᲔ ᲘᲓᲘᲜᲐ,
ᲙᲝᲙᲐᲡ ᲧᲔᲚᲨᲘ ᲓᲐᲐᲙᲚᲔᲓᲔᲡᲐ.
„ᲠᲐ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ, ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲔᲚᲝ,
ᲙᲝᲙᲐᲡ ᲧᲔᲚᲨᲘ ᲓᲐᲐᲙᲚᲔᲓᲔᲡᲐ!
ᲒᲔᲜᲔᲑᲔᲑᲘᲗᲐ ᲨᲔᲜᲒ ᲨᲘᲒ ᲩᲐᲓᲘ,
ᲡᲐᲧᲝᲠᲔᲚᲘ ᲗᲐᲠ ᲩᲐᲒᲧᲔᲑᲐ“.
ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲔᲚᲘ ᲩᲐᲘᲪᲘᲧᲔᲡ,
თაეს ᲖᲐᲠᲤᲣᲨᲘ ᲒᲐᲠᲓᲐᲪᲔᲡᲐ
(ᲐᲥᲔᲗᲝᲛᲘᲜᲘᲗ ᲙᲐᲪᲘ ᲔᲓᲒᲐ
ᲗᲐᲧᲘᲡ ᲖᲐᲠᲤᲣᲨᲘ ᲒᲐᲠᲓᲐᲪᲔᲡᲐ).
ᲪᲮᲠᲐ ᲓᲦᲔ ᲓᲐ ᲦᲐᲛᲔ ᲐᲗᲜᲘᲔᲡ,
ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲔᲚᲘ ᲔᲘᲠ ᲛᲝᲩᲙᲚᲔᲡ.
ᲝᲗᲮᲘᲔᲑ ᲙᲣᲗᲮᲘᲗ ᲒᲐᲓᲐᲫᲔᲓᲔᲡ,
ᲐᲔᲪᲔᲡ ᲧᲝᲛᲐᲚᲓᲔᲡ ᲨᲘᲜᲐ ᲩᲐᲓᲔᲡ,
ᲨᲣᲐ ᲖᲦᲔᲗᲐᲨᲘ ᲒᲐᲠᲓᲐᲒᲓᲔᲡᲐ...
ᲢᲣᲤᲘᲗ ᲠᲝᲛ ᲧᲛᲬᲘᲕᲔᲚᲘ ᲓᲐᲠᲩᲔᲡ,
ᲘᲛᲘᲡ ᲐᲠᲐ ᲐᲣᲢᲧᲔᲡᲚᲘᲡᲐ...
ᲦᲠᲘᲗᲛᲘᲡ ᲰᲙᲘᲗᲮᲣᲡ ᲛᲝᲜᲐᲓᲘᲠᲔᲡ,
ᲜᲐᲛᲔᲢᲜᲐᲔᲐᲓ ᲛᲔᲑᲐᲓᲔᲣᲠᲘᲡᲐ.
ᲛᲔᲑᲐᲓᲔᲣᲠᲛᲐ ᲑᲐᲓᲔ ᲐᲒᲓᲝ,
ᲙᲝᲙᲐᲡ ᲧᲔᲚᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲰᲬᲓᲔᲑᲓᲐ.
ᲔᲠᲗᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲡ ᲔᲣᲗᲮᲔᲑᲘᲐᲜ —
„ᲐᲯ ᲘᲛᲓᲔᲠᲘᲡ ᲡᲐᲠᲩᲘᲐ ᲰᲬᲓᲔᲡᲐ,
ᲠᲝᲛ ᲩᲕᲔᲜ ᲡᲘᲪᲘᲪᲮᲚᲘᲗᲐ ᲒᲔᲣᲧᲝᲤᲐ
ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜ ᲨᲔᲘᲚᲔᲑᲗᲐᲪ ᲓᲐᲠᲩᲔᲡᲐ.
ᲛᲐᲓᲚᲘᲐ ᲦᲛᲔᲠᲗᲘᲡ ᲒᲐᲣᲬᲧᲠᲘᲡ,
ᲔᲘᲜᲪ ᲠᲝᲛ ᲣᲗᲮᲠᲐᲡ ᲑᲐᲢᲝᲜ ᲩᲘᲜᲔᲡᲐ“.
ᲓᲐᲣᲨᲘᲜᲔᲡ ᲗᲣᲚᲣᲜᲣᲚᲔᲑᲘ,
ᲙᲝᲙᲐᲡ ᲞᲐᲠᲘᲜ ᲐᲣᲨᲜᲔᲡᲐ...
ᲐᲛᲝᲪᲘᲘᲔᲓᲔᲜ ᲔᲑᲐᲯᲔᲑᲘ,
ᲙᲚᲓᲘᲡ ᲥᲐᲯᲘ ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲒᲐᲩᲜᲓᲔᲡᲐ,
ᲖᲐᲒᲘ ᲖᲦᲔᲡᲐ, ᲖᲐᲒᲘ ᲔᲔᲚᲔᲡᲐ,
ᲖᲐᲒᲘ ᲦᲠᲔᲡᲐ, ᲖᲐᲒᲘ ᲙᲚᲓᲔᲡᲐ,
ᲖᲐᲒᲘ ᲗᲣᲯᲔᲡᲐ, ᲖᲐᲒᲘ ᲛᲝᲗᲐᲡᲐ,
ᲖᲐᲒᲘ ᲬᲘᲡᲙᲥᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲔᲓᲔᲡᲐ.
ᲛᲔᲤᲘᲡᲙᲔᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲣᲨᲘᲜᲔᲑᲘᲗ —
(ᲠᲐᲪ ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲜᲓᲔᲠ ᲛᲝᲒᲠᲘᲐᲠᲐᲕᲔᲑᲡ,
ᲛᲘᲐᲑᲐᲠᲘ ᲛᲔᲡᲐᲝᲤᲚᲔᲑᲡ).

ᲔᲡ ᲚᲔᲛᲘᲡ ᲒᲐᲒᲝᲜᲘᲚᲘ ᲛᲐᲥᲡ ᲓᲐ ᲩᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘ Ს. ᲧᲝᲠᲓᲘᲡ-ᲬᲧᲐᲠᲝᲡ (ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲛᲐᲮᲠᲐ) ᲜᲘᲜᲘᲪᲐ ᲓᲕᲘᲜᲐᲫᲘᲡᲗᲐᲒᲘᲡ 1879 Წ. ᲐᲛᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲒᲜᲘᲗᲘ ᲓᲐᲚᲘᲐᲜ ᲒᲐᲕᲪᲔᲚᲣᲚᲘᲐ ᲥᲐᲠᲗᲚ-ᲥᲐᲮᲔᲗᲨᲘ.

ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲓᲔᲛᲘᲠᲝᲜ

პირველ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲩᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲓᲜᲐ,
ᲮᲔᲚᲔᲗᲗᲡ ᲒᲐᲓᲐᲡᲬᲔᲠᲐ ᲯᲣᲯᲐᲠᲘ;
ᲓᲔᲓᲐ-ᲔᲗᲔᲑᲘᲡ ᲐᲙᲣᲠᲗᲮᲐ,
ᲑᲐᲚᲐᲡᲮᲚᲘᲡ ᲓᲐᲡᲓᲝ ᲗᲐᲔᲘᲡ ᲤᲔᲠᲘ.
ᲡᲐᲛᲕᲔᲓᲠᲘᲠᲘ ᲒᲐᲐᲩᲘᲜᲔ,
ᲨᲘᲒ ᲒᲐᲛᲐᲠᲗᲐ ᲓᲠᲜᲔᲛᲚᲘᲗ ᲒᲔᲚᲘᲚᲘ,
ᲨᲘᲒ ᲛᲕᲔᲓᲠᲘᲗ ᲓᲐᲐᲯᲣᲜᲔ,
ᲮᲔᲚᲨᲘ ᲛᲘᲡᲘᲪᲐ ᲠᲯᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲙᲔᲠᲘ...
ᲩᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲐ ᲨᲘᲓᲐ ᲙᲐᲮᲔᲗᲨᲘ. ᲑᲝᲚᲝ
ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲧᲝᲡ ᲡᲐᲯᲐᲛᲘ ᲓᲐᲩᲠᲘᲚᲘᲐ.

ᲒᲐᲒᲠᲜᲝᲜᲘᲓᲘᲐ ᲥᲐᲠᲗᲚᲘᲡᲨᲘ.

ᲠᲝᲡᲢᲝᲛᲗᲐ ᲡᲗᲥᲕᲐ, ᲩᲛᲘᲜ ᲘᲔᲚᲝᲚᲘᲡ
ᲒᲐᲜᲯᲐᲡ ᲥᲔᲐᲖᲔᲓᲐ ᲡᲬᲔᲠᲘᲐ—
ᲔᲘᲡᲗᲕᲘᲡᲐᲪ ᲔᲘᲬᲘᲠ-ᲔᲘᲓᲔᲓᲒᲔᲑᲘ,
ᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲩᲛᲘᲜ ᲛᲢᲔᲠᲘᲐ.

—

ᲙᲐᲠᲒᲘᲐ ᲙᲐᲪᲘᲐ ᲘᲪᲝᲪᲔᲓᲔᲡ—
ᲠᲐᲪ ᲐᲠᲐ ᲰᲬᲧᲝᲜᲓᲔᲡ, ᲐᲠᲐ ᲡᲗᲥᲔᲡᲐ;
და თუ სიმთერალით წამოსცდეს,
ᲡᲘᲛᲬᲘᲜᲬᲚᲘᲗ ᲐᲦᲐᲠ ᲒᲐᲦᲐᲗᲥᲔᲡᲐ.

ᲐᲒᲠᲔ ᲫᲜᲔᲚᲘᲐ ᲡᲘᲑᲘᲠᲔ,

---

[1]) სოლომანს ეშმი აქვს, რომ დედოფალი ᲭᲚᲐᲚᲐᲪᲮᲚᲘᲡ, ერთის მხრით მეტოქედ მიაჩნია ნაზირი და მეორე მეტოქეს ეჩვენებს. მიᲯᲣᲯᲣᲑᲡ ᲪᲐᲚᲔᲣᲚ ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲘᲡ და ᲜᲐᲖᲘᲠᲘᲡ და ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲡᲘᲪᲠᲣᲔᲗᲘᲡ: თუ მართალს იტყვიან — თევზნი უნდა ᲒᲐᲪᲝᲪᲮᲚᲓᲔᲡ, თუ იტყუეენ — ᲐᲠᲐ. ᲛᲔᲤᲔ ᲚᲔᲛᲘᲡ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ და ᲡᲘᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲛᲑᲝᲜᲘᲡ.

Შ. ᲪᲬᲒ.

[2]) ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲣᲠᲩᲘᲐ ᲜᲐᲖᲘᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘᲡ ᲛᲔᲤᲔᲗᲐᲡ.

[3]) ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘᲡ ᲣᲑᲠᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲙᲣᲜᲓᲣᲚᲔᲚᲘᲡ ᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲔᲡ ᲣᲤᲠᲝ ᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲡ ᲛᲝᲘᲪᲔᲡ ᲓᲐ ᲓᲦᲔᲛᲢᲘ ᲨᲔᲘᲛᲔᲜᲘᲝᲡ ᲠᲝᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

[4]) ᲓᲐᲛᲘ ᲞᲐᲠᲯᲘᲡ ᲗᲕᲘᲗᲜᲝᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲐᲨᲕᲔᲚᲘᲡ (ᲡᲣᲚᲗᲐᲜᲘᲡ) ᲛᲔᲣᲠᲔᲚᲘ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

და საკმაოდ კარგს ქალალდზედაც არის დაბეჭდილი.

*** ᲙᲐᲯᲘ (ზაქათალის მაზრა). 10 აპრილს აკურთხეს აქ ქურუმის ეკკლესია წმ. გიორგისა დიდის სმბით. კურთხევას დაესწრო მთელის ხაბალოჩინოს სამღვდელოება, ოთხის სოფლის შეგირდები, ქალები და ეკეები. გალობდა ხორო კახის სკოლისა, ალიბეგლოსა და ყორადინს სკოლებისა. გალობა ქართულადაც იყო და რუსულადაც. კურთხევაზედ იყვნენ თითქმის ყველა ქრისტიანები სანგალოსი, სომხები და თათრებიც კი; მამა ლეონიდიც აქ ბრძანდებოდა. ამ სამს დღეში ეკკლესიის კედლები უკვე სამის საჟენის სიმაღლეზედ აეიდა.

კეირა-ცხოველობა დღეს ეპირებთ თასმალოს ეკკლესიის საძირკვლის კურთხევასაცა.

მოსაეალს პირი კარგი ეჩანს. ყოველისფერის იაფობაა აქეთ, იაფია მეტადრე ღვინო. აეადმყოფობა არა არის-რა; ყველგან სოფლებში საღიანობაა და სრული ჯანმრთელობა ჰსუფეეს.

*** სოფ. ბორჩხა (ბათუმის ოლქი): ზამთარი არ შეგვეტყვია, მშვენიერი თბილი დარები იყო. მარტმა თავისი არ დაიშალა და ბოლოს დროს კუდი მოიქნია, მაგრამ ამათიც ვერა დაგეკალო-რა. აპრილმა მშვენიერი და სასიამოვნო დარები დაიჭირა. ხან-და-ხან ტკბილი ქუქუნა წვიმაც მოდის. დიდი ხანია ტყე და მინდერები მწვანით შეიმოსა. ქართველი მაჰმადიანები, როგორც ეტყობა, ამ თბილს დარებს უცდიდნენ, რადგან ვაიხსნა გზები და ისინიც ზოგ-ზოგ ალაგას აეყარნენ ცოლ-შვილით და მიდიან ოსმალეთში. ჩუმად ჰყიდიან ნახეეარ ფასად თაეიანთ მოძრაე ქონებას და მიდიან. სტოვებენ მშვენიერ ორ-ორ სართულიანს, კრამიტით დახურულ სახლებს და კარგს შემუშაეებულს საყანეებს.

სიპი ქვას აეწონება,
დაჯდება—ვეღარ ადგება,
ადგომა დაეზარება.

Ჰ. ᲪᲮᲘᲚᲝᲕᲐᲜᲘ

ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲚᲔᲥᲡᲔᲑᲘ

შეკრებილი სოფ. ქოდალაში (სიღნაღის მაზრა) აპოლონ გოდერძიშვილის მიერ

ᲪᲣᲓᲘᲐ, ᲪᲣᲓᲘ ᲥᲕᲔᲧᲜᲐ
ᲪᲣᲓᲘ ᲐᲙᲐᲜᲘᲜᲐ ᲘᲠᲬᲧᲘᲡ:
ᲖᲜᲐᲡᲐ ᲐᲥᲔᲗ ᲚᲮᲘᲜᲘᲡ ᲥᲝᲠᲬᲘᲚᲘ,
ᲖᲜᲐᲡᲘ ᲡᲘᲛᲬᲐᲠᲘᲗ ᲘᲬᲕᲔᲑᲐ.

—

ᲡᲝᲤᲔᲚᲝ, ᲪᲠᲣᲝ, ᲛᲢᲙᲣᲜᲝ,
ᲡᲐᲑᲠᲣᲜᲐᲘᲡᲐ ᲛᲐᲖᲘᲐ!
ᲖᲜᲐᲡᲐ ᲐᲘᲧᲐᲜᲔ ᲪᲐᲗᲐᲛᲔᲓᲘᲚ,
ᲖᲜᲐᲡᲐ ᲣᲙᲣᲛᲔ ᲓᲐᲐᲮᲕᲔᲧᲝ.

—

ᲔᲐᲘ ᲨᲔᲜ, ᲬᲣᲗᲘᲐ ᲡᲝᲤᲔᲚᲝ,
ᲓᲐᲓᲪᲐᲓᲔᲓ ᲐᲗᲗᲡ ᲤᲘᲠᲪᲐᲗᲐ,
ᲮᲝᲠᲪᲘᲐ ᲔᲑᲘᲣᲛ, ᲔᲐᲚᲐᲚᲘ—
ᲡᲣᲚᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲔᲥᲔᲥ ᲛᲢᲙᲠᲐᲓᲐ;
ᲔᲘᲠᲪ ᲡᲣᲚᲘ ᲘᲛᲐᲜ ᲐᲪᲮᲝᲜᲔᲐ,
ᲔᲘᲗ ᲠᲐᲠᲩᲠᲝ ᲔᲓᲒᲐ ᲙᲘᲠᲐᲓᲐ.

—

ᲝᲠᲘᲔ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲛᲝᲓᲘᲝᲜᲓᲔᲜ
ᲡᲘᲧᲔᲓᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲡᲘᲚᲐᲠᲘᲑᲔ,
ᲓᲐᲔᲘᲜᲐᲮᲔ, ᲨᲐᲛᲔᲨᲘᲜᲓᲐ:
ᲡᲘᲧᲔᲓᲘᲚᲘᲡ ᲡᲬᲝᲛᲓᲐ ᲡᲘᲚᲐᲠᲘᲑᲔ.

—

ᲒᲐᲮᲐᲣᲭᲣᲚᲘᲡᲐ ᲠᲘᲩᲖᲔ
ᲐᲓᲠᲔ ᲐᲛᲝᲓᲘ, ᲑᲝᲚᲝᲙᲝᲛ,
ᲩᲐᲠᲔᲥᲐᲕ, ᲩᲛᲘᲗ ᲬᲐᲛᲝᲓᲘ,
ᲩᲔᲛᲘ ᲡᲐᲛᲝᲗᲮᲘᲡ ᲙᲝᲚᲝᲠᲝᲤᲝ.

—

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲒᲔᲚᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ,
ᲡᲐᲠᲓᲐᲚᲘ ᲛᲬᲧᲔᲛᲡᲘᲡᲐᲛ,
ᲛᲐᲓᲚᲘ ᲐᲮᲚᲔᲜᲔ ᲦᲝᲗᲘᲡᲐᲛ;
ᲨᲐᲘᲠᲘᲗ ᲩᲐᲛᲝᲛᲗᲕᲐᲚᲔ
ᲪᲝᲪᲮᲚᲐᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲙᲔᲓᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲐᲠᲐᲒᲔᲑᲘ ᲩᲐᲛᲝᲛᲗᲕᲐᲚᲔ
ᲐᲠ ᲒᲐᲠᲘᲠᲝᲛ ᲡᲮᲘᲡᲐᲝ.
ᲛᲐᲜᲓᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲡ ᲒᲔᲘᲥᲔᲑᲔᲜ,
ᲥᲝᲩᲘᲗᲔᲑᲘ ᲓᲐᲕᲔᲓᲐᲗ ᲩᲘᲡᲐᲝ.
ᲓᲠᲔᲓᲘᲗᲨᲔᲚᲘᲚᲘ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ—
ᲡᲐᲠᲓᲐᲚᲘ ᲛᲬᲧᲔᲛᲘᲡᲛᲘᲡᲐᲛ —
ᲘᲡᲘ ᲐᲠᲘᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲬᲧᲔᲛᲘᲡᲑᲘᲡᲐ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲠᲝᲛ ᲛᲐᲛᲐ ᲨᲔᲘᲚᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲠᲝᲛ ᲚᲝᲛᲠᲔᲑᲨᲘ ᲔᲘᲧᲐᲔ
ᲜᲐᲔᲐᲚᲘ ᲔᲜᲐᲑᲘ ᲛᲢᲙᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ᲚᲝᲛᲠᲘ ᲐᲔᲧᲐᲠᲝᲗ
ᲒᲐᲔᲐᲙᲠᲐᲗ ᲒᲝᲠᲩᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲘᲡᲘᲗᲘ ᲐᲓᲒᲘᲠᲚᲐᲡ ᲩᲐᲘᲓᲔᲗ,
ᲤᲘᲥᲠᲘ ᲐᲠ ᲘᲧᲝᲡ ᲛᲢᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲨᲣᲐ-ᲚᲐᲛᲔ ᲠᲝ ᲨᲔᲘᲫᲚᲝ
ᲔᲚᲕᲐ ᲨᲔᲘᲫᲚᲝ ᲪᲘᲡᲐᲝ.
ᲝᲗᲮ-ᲠᲘᲠᲐᲓ ᲒᲐᲓᲛᲘᲛᲔᲨᲐᲚᲐ
ᲣᲠᲯᲣᲚᲣᲛ ᲔᲓᲔᲚᲘᲡᲢᲜᲘᲡᲐᲝ,
ᲗᲐᲜ ᲛᲝᲔᲘᲧᲝᲚᲔ ᲮᲐᲜᲯᲐᲚᲘ
ᲚᲔᲙᲘ ᲛᲝᲔᲘᲓᲔ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲘᲒᲘᲢᲐᲡ ᲚᲔᲙᲘ ᲓᲐᲐᲬᲧᲐ
ᲨᲐᲨᲕᲘᲔᲗ ᲐᲚᲔᲑᲡ ᲠᲘᲠᲘᲡᲐᲝ;
ᲩᲕᲔᲜ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ᲛᲘᲨᲕᲔᲚᲔ,
ᲩᲕᲔᲜ ᲮᲐᲠ, ᲒᲐᲜᲐ ᲡᲮᲕᲘᲡᲐᲝ?
ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲘᲡᲠᲔ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲔᲐ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲑᲝᲠᲬᲐᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡᲐᲝ
ᲙᲐᲯᲘᲗ ᲓᲐ ᲙᲐᲯᲘᲗ ᲚᲔᲙᲔᲑᲘ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲢᲮᲔᲑᲘᲗ ᲮᲘᲡᲐᲝ.
ᲨᲔᲜᲘᲜ ᲮᲜᲯᲐᲚᲘ ᲧᲝᲤᲘᲚᲐ

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲒᲔᲚᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ,
ᲡᲐᲠᲓᲐᲚᲘ ᲛᲬᲧᲔᲛᲡᲘᲡᲐᲛ,
ᲛᲐᲓᲚᲘ ᲐᲮᲚᲔᲜᲔ ᲦᲝᲗᲘᲡᲐᲝ;
ᲨᲐᲘᲠᲘᲗ ᲩᲐᲛᲝᲛᲗᲕᲐᲚᲔ
ᲪᲝᲪᲮᲚᲐᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲙᲔᲓᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲐᲠᲐᲒᲔᲑᲘ ᲩᲐᲛᲝᲛᲗᲕᲐᲚᲔ
ᲐᲠ ᲒᲐᲠᲘᲠᲝᲛ ᲡᲮᲘᲡᲐᲝ.
ᲛᲐᲜᲓᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲡ ᲒᲔᲘᲥᲔᲑᲔᲜ,
ᲥᲝᲩᲘᲗᲔᲑᲘ ᲓᲐᲕᲔᲓᲐᲗ ᲩᲘᲡᲐᲝ.
ᲓᲠᲔᲓᲘᲗᲨᲔᲚᲘᲚᲘ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ—
ᲡᲐᲠᲓᲐᲚᲘ ᲛᲬᲧᲔᲛᲘᲡᲛᲘᲡᲐᲛ —
ᲘᲡᲘ ᲐᲠᲘᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲬᲧᲔᲛᲘᲡᲑᲘᲡᲐ —
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲠᲝᲛ ᲛᲐᲛᲐ ᲨᲔᲘᲚᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲠᲝᲛ ᲚᲝᲛᲠᲔᲑᲨᲘ ᲔᲘᲧᲐᲔ
ᲜᲐᲔᲐᲚᲘ ᲔᲜᲐᲑᲘ ᲛᲢᲙᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ᲚᲝᲛᲠᲘ ᲐᲔᲧᲐᲠᲝᲗ
ᲒᲐᲔᲐᲙᲠᲐᲗ ᲒᲝᲠᲩᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲨᲣᲐ-ᲚᲐᲛᲔ ᲠᲝ ᲨᲔᲘᲫᲚᲝ
ᲔᲚᲕᲐ ᲨᲔᲘᲫᲚᲝ ᲪᲘᲡᲐᲝ.
ᲝᲗᲮ-ᲠᲘᲠᲐᲓ ᲒᲐᲓᲛᲘᲛᲔᲨᲐᲚᲐ
ᲣᲠᲯᲣᲚᲣᲛ ᲔᲓᲔᲚᲘᲡᲢᲜᲘᲡᲐᲝ,
ᲗᲐᲜ ᲛᲝᲔᲘᲧᲝᲚᲔ ᲮᲐᲜᲯᲐᲚᲘ
ᲚᲔᲙᲘ ᲛᲝᲔᲘᲓᲔ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲘᲒᲘᲢᲐᲡ ᲚᲔᲙᲘ ᲓᲐᲐᲬᲧᲐ
ᲨᲐᲨᲕᲘᲔᲗ ᲐᲚᲔᲑᲡ ᲠᲘᲠᲘᲡᲐᲝ;
ᲩᲕᲔᲜ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ᲛᲘᲨᲕᲔᲚᲔ,
ᲩᲕᲔᲜ ᲮᲐᲠ, ᲒᲐᲜᲐ ᲡᲮᲕᲘᲡᲐᲝ?
ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲘᲡᲠᲔ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲔᲐ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲑᲝᲠᲬᲐᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡᲐᲝ
ᲙᲐᲯᲘᲗ ᲓᲐ ᲙᲐᲯᲘᲗ ᲚᲔᲙᲔᲑᲘ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲢᲮᲔᲑᲘᲗ ᲮᲘᲡᲐᲝ.
ᲨᲔᲜᲘᲜ ᲮᲜᲯᲐᲚᲘ ᲧᲝᲤᲘᲚᲐ

ᲩᲛᲘᲪ ᲮᲝ ᲙᲐᲠᲒᲐ ᲡᲕᲠᲘᲡᲐᲝ;
ᲨᲔᲜ, ᲑᲘᲯᲝ, ᲔᲔᲠ ᲒᲘᲡᲘᲚᲝᲚᲘᲐ
ᲨᲔᲜ, ᲑᲘᲯᲝ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘᲡᲐᲝ.
ᲛᲔᲠᲔ ᲙᲐᲠᲒᲐ ᲔᲘᲪᲜᲝ ᲛᲔ ᲗᲝᲛᲤᲡᲐ,
ᲤᲘᲪᲚᲔᲚᲐ ᲓᲐᲣᲨᲕᲔᲑ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ,
ᲠᲘᲠᲘᲐ ᲪᲔᲪᲚᲨᲘ ᲜᲐᲬᲠᲗᲝᲛᲑᲘ—
ᲢᲐᲠᲘᲐ ᲙᲐᲛᲩᲘ ᲠᲘᲩᲘᲡᲐᲝ.

—

ᲰᲝᲠᲘ, ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲒᲝᲜᲔᲑᲘᲗᲐ
ᲛᲔ ᲮᲝ ᲔᲘᲬᲕᲐ ᲐᲚᲔᲑᲘᲗᲐ,
ᲰᲝᲠᲘ, ᲠᲝᲚᲝᲠᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲐᲚᲘᲢᲝ,
ᲨᲐᲥᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲣᲤᲠᲝ ᲢᲙᲘᲚᲘᲡᲐ;
ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲣᲚᲘᲠᲐᲨᲘ ᲒᲐᲬᲘᲓᲐ—
ᲐᲠ ᲒᲐᲬᲘᲠᲝᲛ ᲡᲮᲘᲡᲐᲝ.
ᲛᲐᲜᲓᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲡ ᲒᲔᲘᲥᲔᲑᲔᲜ,
ᲥᲝᲩᲘᲗᲔᲑᲘ ᲓᲐᲕᲔᲓᲐᲗ ᲩᲘᲡᲐᲝ.
ᲓᲠᲔᲓᲘᲗᲨᲔᲚᲘᲚᲘ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ—
ᲡᲐᲠᲓᲐᲚᲘ ᲛᲬᲧᲔᲛᲘᲡᲛᲘᲡᲐᲛ —
ᲘᲡᲘ ᲐᲠᲘᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲬᲧᲔᲛᲘᲡᲑᲘᲡᲐ —
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲠᲝᲛ ᲛᲐᲛᲐ ᲨᲔᲘᲚᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲠᲝᲛ ᲚᲝᲛᲠᲔᲑᲨᲘ ᲔᲘᲧᲐᲔ
ᲜᲐᲔᲐᲚᲘ ᲔᲜᲐᲑᲘ ᲛᲢᲙᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ᲚᲝᲛᲠᲘ ᲐᲔᲧᲐᲠᲝᲗ
ᲒᲐᲔᲐᲙᲠᲐᲗ ᲒᲝᲠᲩᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲨᲣᲐ-ᲚᲐᲛᲔ ᲠᲝ ᲨᲔᲘᲫᲚᲝ
ᲔᲚᲕᲐ ᲨᲔᲘᲫᲚᲝ ᲪᲘᲡᲐᲝ.
ᲝᲗᲮ-ᲠᲘᲠᲐᲓ ᲒᲐᲓᲛᲘᲛᲔᲨᲐᲚᲐ
ᲣᲠᲯᲣᲚᲣᲛ ᲔᲓᲔᲚᲘᲡᲢᲜᲘᲡᲐᲝ,
ᲗᲐᲜ ᲛᲝᲔᲘᲧᲝᲚᲔ ᲮᲐᲜᲯᲐᲚᲘ
ᲚᲔᲙᲘ ᲛᲝᲔᲘᲓᲔ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲒᲘᲒᲘᲢᲐᲡ ᲚᲔᲙᲘ ᲓᲐᲐᲬᲧᲐ
ᲨᲐᲨᲕᲘᲔᲗ ᲐᲚᲔᲑᲡ ᲠᲘᲠᲘᲡᲐᲝ;
ᲩᲕᲔᲜ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ᲛᲘᲨᲕᲔᲚᲔ,
ᲩᲕᲔᲜ ᲮᲐᲠ, ᲒᲐᲜᲐ ᲡᲮᲕᲘᲡᲐᲝ?
ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲘᲡᲠᲔ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲔᲐ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲑᲝᲠᲬᲐᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡᲐᲝ
ᲙᲐᲯᲘᲗ ᲓᲐ ᲙᲐᲯᲘᲗ ᲚᲔᲙᲔᲑᲘ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲢᲮᲔᲑᲘᲗ ᲮᲘᲡᲐᲝ.
ᲨᲔᲜᲘᲜ ᲮᲜᲯᲐᲚᲘ ᲧᲝᲤᲘᲚᲐ

ᲩᲛᲘᲪ ᲮᲝ ᲙᲐᲠᲒᲐ ᲡᲕᲠᲘᲡᲐᲝ;
ᲨᲔᲜ, ᲑᲘᲯᲝ, ᲔᲔᲠ ᲒᲘᲡᲘᲚᲝᲚᲘᲐ
ᲨᲔᲜ, ᲑᲘᲯᲝ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘᲡᲐᲝ.
ᲛᲔᲠᲔ ᲙᲐᲠᲒᲐ ᲔᲘᲪᲜᲝ ᲛᲔ ᲗᲝᲛᲤᲡᲐ,
ᲤᲘᲪᲚᲔᲚᲐ ᲓᲐᲣᲨᲕᲔᲑ ᲫᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.
ᲠᲘᲠᲘᲐ ᲪᲔᲪᲚᲨᲘ ᲜᲐᲬᲠᲗᲝᲛᲑᲘ—
ᲢᲐᲠᲘᲐ ᲙᲐᲛᲩᲘ ᲠᲘᲩᲘᲡᲐᲝ.

—

ᲔᲔᲚᲘᲡᲐᲝ.

ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲔᲠᲗᲛᲐ ᲒᲝᲒᲝᲛᲐ ᲛᲘᲗᲮᲠᲐ;
ᲨᲔᲒᲛᲙᲘᲠᲐᲛ ᲞᲐᲠᲐᲜᲯᲘᲐᲝ;
ᲨᲔᲓᲔ ᲓᲐᲒᲘᲒᲔᲓᲒᲐ ᲝᲥᲠᲝᲗᲐ ᲦᲘᲚᲘᲡᲐ,
ᲐᲑᲠᲔᲨᲣᲛᲘᲡ ᲙᲘᲚᲝᲗᲐᲝ.

—

ᲡᲐᲮᲚᲝ ᲦᲛᲔᲠᲗᲘᲛᲐᲜ ᲐᲒᲐᲨᲔᲜᲝᲗ,
ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲨᲘᲝᲗ ᲛᲐᲠᲐᲜᲔᲗ;
ᲐᲒᲘᲧᲣᲧᲐᲜᲝᲗ ᲝᲠᲘᲡ ᲦᲘᲚᲘᲡᲐ,
ᲐᲑᲠᲔᲨᲣᲛᲘᲡ ᲙᲘᲚᲝᲗᲐᲝ.

—

ᲣᲬᲧᲚᲝᲓ, ᲣᲑᲣᲠᲝᲓ, ᲣᲦᲘᲜᲝᲓ
ᲭᲐᲛᲘᲡ ᲐᲠᲐ ᲓᲠᲝᲗᲐ ᲘᲬᲘᲠᲘᲡᲗᲘᲡ;
ᲐᲠᲐ ᲓᲠᲝᲗᲐ ᲛᲔᲠᲪᲮᲚᲘᲗᲐ ᲙᲐᲜᲬᲘᲗ
ᲐᲠᲬᲘᲕᲘᲪ ᲐᲠ ᲓᲐᲘᲭᲘᲠᲘᲡᲗᲘᲡ.
ᲗᲣ ᲦᲛᲔᲠᲗᲘ ᲙᲐᲪᲡᲐᲪ ᲐᲠ ᲛᲘᲡᲪᲔᲛᲡ,
ᲪᲣᲓᲘᲐ, ᲠᲘᲡᲐᲪ ᲘᲭᲘᲠᲘᲡᲗᲘᲡ.

ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲚᲔᲥᲡᲔᲑᲘ

(ᲭᲐᲠᲗᲚᲨᲘ ᲨᲔᲙᲠᲔᲑᲘᲚᲘ ᲘᲕ. ᲭᲘᲛᲨᲘᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ).

ᲐᲠᲐᲕᲘᲗ ᲘᲪᲘᲡ ᲐᲛ ᲥᲕᲔᲧᲜᲐᲓ
ᲔᲘᲡᲝᲠ ᲛᲐᲛᲐ ᲡᲯᲠᲝᲡ ᲔᲘᲡᲝᲠ ᲫᲔ;
ᲐᲜᲣ ᲔᲘᲡ ᲛᲐᲛᲣᲚᲡ ᲔᲘᲜᲐ ᲡᲭᲐᲛᲡ,
ᲐᲜᲣ ᲢᲘᲐᲚᲐᲗ ᲔᲘᲡᲝᲠ ᲫᲔᲡ.

—

ᲡᲐᲪᲘᲪᲘᲐᲜᲝᲗᲘ ᲦᲐᲮᲘᲚᲘᲗ
ᲓᲔᲓᲐᲚ-ᲛᲐᲛᲐᲚᲘ ᲩᲘᲢᲔᲑᲘ;
ᲡᲣᲚᲗ ᲚᲮᲜᲘᲗᲐ ᲓᲐᲘᲩᲘᲓᲔᲑᲘᲗ
ᲔᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲐᲛᲔᲑᲘ ᲑᲘᲭᲔᲑᲘ.

—

ᲐᲛᲓᲔᲜ ᲨᲐᲘᲠᲔᲑᲡ ᲛᲝᲒᲘᲧᲕᲔᲑ,
ᲠᲐ ᲔᲘᲪᲘᲠ ᲛᲐᲮᲚᲔ ᲛᲔᲤᲝᲗᲐ!
ᲔᲘᲪᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲪᲣᲠᲔᲑᲘ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔᲑᲘ
ᲡᲘᲪᲘᲪᲔᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲛᲔᲤᲝᲗᲐ.

ᲨᲔᲓᲐᲠᲝᲑᲓᲔᲗ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲗᲐᲕᲘ ᲛᲬᲧᲜᲘᲗ ᲨᲔᲛᲒᲣᲚᲘ ᲛᲓᲒᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲓᲛᲘ ᲒᲐᲒᲒᲝᲜᲝᲡ; ᲣᲐᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲗᲣᲛᲘᲡᲐ ᲒᲐᲩᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲬᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲠᲢᲘᲐᲝ და ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲝᲛᲝᲡᲐᲒᲒᲝᲜᲝᲡ შემოსვლისადმი. მანამ ადამიანის სულს და მასთან შეერთებულს ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ, სინდისს, ადამიანობის ნიშნწყალს უფრო მეტი საკვეი აქ მოუნდება, ვიდრე სულიერადაც ისე კმაყოფილ არ მოუნდება ადამიანს, როგორც ცხლა ხორციელად უნდება, უნდება ისე, რომ კუჭი შეაუჭუხებს და შეადონებს თუ არა, სიზრდოს მოაძებნინებს ხოლმე. სულის, ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐ ᲡᲘᲙᲕᲘᲗᲐ ᲩᲘᲜᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘ ᲧᲣᲠᲐᲦᲘᲡ ᲛᲘᲒᲔᲑᲐ, ᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲡᲘᲙᲕᲘᲗᲐᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲠᲬᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲡᲚᲔᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲛᲒᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲡᲘᲙᲕᲘᲗᲐᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲠᲬᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲝ-ᲛᲝᲒᲝᲜᲝᲡ ᲨᲔᲛᲝᲡᲕᲚᲐᲨᲘ ᲐᲠᲐ ᲐᲠᲘᲡ, რომ ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐ ᲡᲘᲙᲕᲘᲗᲐᲡ ᲨᲔᲛᲒᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲡᲚᲔᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲛᲒᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲡᲘᲙᲕᲘᲗᲐᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲠᲬᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲡᲚᲔᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲛᲒᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲡᲘᲙᲕᲘᲗᲐᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲠᲬᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲡᲚᲔᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲛᲒᲣᲚᲘᲡ ᲒᲝᲜᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲔᲑᲐ.

ᲠᲘᲗᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲬᲣᲠᲘᲡ, ᲐᲕᲐᲚᲛ,
ᲨᲔᲜᲘ ᲫᲚᲐ ᲐᲦᲐᲠᲐᲕᲐᲠᲐ.
ᲗᲣ ᲛᲘᲜᲓᲐ, ᲩᲘᲦᲚᲘᲡ ᲓᲐᲕᲯᲓᲘᲗ,
ᲛᲘᲜᲓᲐ—ᲛᲬᲧᲐᲠᲘᲗ ᲒᲐᲕᲐᲚᲛ.

—

ᲨᲔᲘᲚᲛ, ᲘᲡ ᲨᲔᲜᲘ ᲡᲘᲛᲦᲔᲠᲐ
ᲣᲦᲠᲝᲕᲝᲓ ᲛᲝᲛᲨᲔᲚᲔᲗ;
ᲨᲔᲜ ᲬᲐᲮᲚᲔᲗ ᲩᲘᲪᲐᲡ,
ᲘᲮᲐᲠᲔ, ᲛᲔ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲑᲐᲠᲔᲗ.

—

— ᲠᲐ ᲐᲛᲑᲐᲘᲐ ᲑᲘᲭᲔᲑᲛ,
ᲠᲐ ᲥᲐᲠᲐᲕᲘᲜᲘ ᲓᲒᲔᲑᲐᲗ?
— ᲝᲛᲨᲘ ᲜᲐᲪᲐᲓᲐ ᲑᲘᲭᲔᲑᲘ
ᲗᲝᲗᲘᲤ-ᲘᲐᲠᲐᲚᲨᲘ ᲯᲓᲔᲑᲐᲗ.

—

ᲒᲖᲐ ᲡᲘᲐᲠᲣᲚᲛᲐ ᲓᲐᲚᲘᲐ,
ᲡᲘᲪᲘ ᲥᲔᲐ—ᲬᲧᲐᲚᲗᲐ ᲓᲔᲜᲐᲛᲐ;
ᲑᲘᲭᲘ ᲓᲐ ᲒᲝᲒᲝ ᲓᲐᲐᲓᲔᲜᲝ
ᲔᲠᲗᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲡᲐ ᲪᲥᲔᲠᲛᲐ.

—

ᲛᲘᲗᲔᲔᲜᲘᲡ ᲑᲐᲠᲐᲥᲐ ᲨᲔᲠᲪᲮᲔᲐ,
ᲛᲝᲜᲐᲓᲔᲠᲘᲡᲐ—ᲡᲐᲒᲓᲐᲚᲘ.
ᲭᲘᲠᲘᲛᲘᲗ ᲒᲣᲗᲜᲘᲡ ᲓᲔᲓᲘᲡᲐ
ᲛᲣᲪᲔᲚᲘ ᲭᲘᲠᲜᲔᲓ ᲛᲐᲫᲚᲐᲠᲘ

—

ᲔᲐᲘ, ᲠᲐ ᲫᲜᲔᲚᲘ ᲧᲝᲛᲘᲗᲐ
ᲛᲝᲜᲐᲓᲔᲠᲘᲡᲐ ᲪᲮᲝᲚᲝᲑᲐ:
ᲓᲘᲚᲘᲗ ᲐᲯᲠᲘ ᲐᲛᲓᲔᲒᲐᲠᲘᲧᲝᲗ,
ᲨᲐᲔ ᲛᲝᲗᲐᲡᲐ ᲧᲐᲛᲘᲡᲬᲧᲝᲚᲝᲓᲐ.

—

ᲨᲐᲔᲘ ᲛᲝᲗᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲓᲔᲠᲘᲡ ᲮᲐᲠ,
ᲑᲝᲚᲝᲛ ᲒᲘᲩᲔᲓᲔᲑᲐ ᲮᲚᲘᲡᲐᲜ;
ᲜᲐᲓᲘᲠᲝᲑᲐᲨᲘ ᲒᲐᲗᲥᲛᲣᲚᲮᲐᲠ
ᲛᲢᲔᲠᲘ ᲮᲐᲠ ᲜᲐᲓᲘᲠᲘᲡᲐᲝ.

ბა; ნუ თუ ეს ოზურგეთიდგან წამოგდენილი ბაწია წინასწარმეტყველი იმის მსაჯულებელი და სმა-ბიდან მდღდებელი არ არის, რომ ოდესმე ჩვენც გეფიერსება ადგომა და ჩვენ ჯიდელესსწავლებაი ჩვენს სიკეთეს, ჩვენს კანდამაინებას, მთავარს ადგილს დაგიჭერთ ცხოველთა შორის და გონება სძღვეს უგურებას, სან�, ნათელს. ამ ავ-კარგის დაუსრულებელს ბრძოლაში სწორედ ის გამარჯვებს, რაც უფრო ადამიანობის იერსა და ფერს დასდებს ღვთის სტილ და მსგავსად შეჭნილს ორ-ფერს სულდგმულს?!

მე-კი ასე მგონია, რომ გეფიერსება, და დმერთმა ჭკმნას, რომ ჩემს ბერს შაქარი იყოს!

ᲓᲣᲛᲐ

ᲡᲐᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲝ ᲬᲘᲜᲘᲡᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲘ

(წერილი ლ)

წყალობისა და საფიცრის წიგნი

მეფე ერეკლისი.

ეს წყალობისა და საფიცრის წიგნი ეკუთვნის წერა-კითხვის საზოგადოებას. იგი დაწერილია უკვე წელს (1779 წ.). ამ წიგნიდამ სჩანს, რომ მეფე ერეკლეს ამ წლამდე უკვე დამხობილი და გაუქმებული ჰქონია ერისთაობა ქსნის ხეობისა.

საქართველოს შესუსტებისა და დაძაბუნების ერთ უმთავრეს მიზეზად შეიქმნენ, სხვათა შორის, ქსნისა და არაგვის საერისთაონი. ამ კუთხეთა ერისთავეთ ეჭირათ მაგარი კუთხე საქართველოსი. დარიალის კარი და ნარა-დეალეთისა მათს გამგეობაში იყო. მეფეთა ორგულს ერისთავს ადვილად შეეძლო გაეღო ეს კარები და შემოეყვანა ქვეყნის ასაკლებად ჩრდილოეთის ველურნი. იქიდან მეფენი ძლიერნი იყვნენ, ვიდრე საქართველოში ერთობა სუფევდა, ხსენებულ ქვეყანათა მმართველნიც ერთგულად ასრულებდნენ თავიანთ მოვალეობას, მაგრამ სამეფოს ერთობა რომ დაირღვა, საქართველო განაწილდა და ამის გამო მეფენი შესუსტდნენ, მაშინ ნელ-ნელა სხვა-და-სხვა ხეობათა მმართველნიც გაძლიერდნენ. ამავე მიზეზებისა გამო ქსნისა და არაგვის მმართველნიც გალაღდნენ, გაძლიერდნენ და ერისთაობა დაიმკვიდრეს. მათმა გაძლიერებამ დიდად დასუსტა ისეც განაწილებით შესუსტებული უფლება მეფეთა. იგინი ხშირად ეურჩებოდნენ მეფეებს, შეულესა და მტრობაში ატარებდნენ დროს. ამიტომაც მეფე ერეკლე თავის „წყალობისა და საფიცრის წიგნში“ ამბობს, რომ „ქსნის ერისთავნი ნიადაგ საქართველოს შფოთის მიზეზნი იყვნენო.“

შესახებ ქსნის ერისთავთა შთამომაელობისა დაშთენილა შემდეგი ცნობა.

საქართველოს თავად-აზნაურთა გვარების აღწერილობაში[1]) სწერია, რომ თურქისტანის მხრიდამ მოვიდნენ ავარიელნი, რომელთაც დაიპყრეს ქვეყანა კასპის ზღვიდგან ვიდრე შავზღვამდე და დაეშენნენ მუნ საქართველოს მეფის გურამის დროსაო (მე-VI საუკ.). მეფე გურამი მარადის ებრძოდა ამ ავარიელთა და განდევნას უპირებდა. მაშინ ავარიელთ წარჩინებულნი წარავიდნენ კეისარის იუსტინიანეს წინაშე და შეეეედნენ, რომ გეიშუამდგომლე საქართველოს მეფესთანაო. კეისარმა შეიწყნარა მათი ვიდრება და შუამდგომლობა გაუწია. გურამი დათანხმდა და დაასახლა „რ...მელნმე ავარიელნი მთათა შინა კავკასიისათა და ხუნძახსა შინაცა და მას აქეთ იწოდნენ ავარიელებად“ და ეს ავარიელნი დღეს მათ ახლოებენ დღისტანში და მათი რიცხვი შეადგენს 150,000 სულს. გურამ მეფემ ამ ავარიელთაგან უჩინებულესნი მოიყვანა და დაასახლა ქართლს. მათ შთამომაელთაგან ერთი წარჩინებული კაცი დადგინა მმართველად შიდა ქართლისა. ეს მართველი თან და თან გაძლიერდა და ებოძა მას ერისთობა ქსნის ხეობისა. თორნიკ, ერისთავმა ქსნისამ, დროსა ბაგრატ მეფისა, ბრძო წინააღმდეგ რომაიოზ კეისრის მტერთა და გიმარჯვა. შემდეგ შეიმოსა მონაზონობა და წაიდა სამოლაველოდ ათონის მთაზედ[2]). თორნიკეს შემდეგ ერისთაობდნენ მისნი მონათესავენი, მაგრამ მალე ამოსწყდნენ სრულიად. ამიტომაც ამ ხეობის გამგებელად ინიშნებოდნენ მოხელენი მეფისანი. ხოლო უკანასკნელნი ერისთავნი ქსნისანი გამოჩნდნენ მეფე რუსუდანის დროს. წინაპაპანი მათი იყო ოსი ნარიდამ, გვარად გორკეანი. მოვიდნენ ორნი ძმანი ბიბილა და რატი და დაეშენნენ აქა 1235 წ. ამათგან ბიბილა დასახლდა ქვეყნაფხეკეს, რომელიც აწ იწოდება იფეკედ, ხოლო რატი—ქამურის ხეობაში. ბიბილეულებმა 1412 წელს მეფე კოსტანტინესგან მიიღეს თავადობის ხარისხი სახელწოდებით ქვეყნაფხეველი. იგინი პირველად ერისთავების მოხელენი (ნაიბნი) იყვნენ. ხოლო სვიმონ მეფის ძმამ დაუთხანმა იმოყვარა ელიზბარ ქვეყნაფხეველი და დაუმტკიცა ერისთობა 1569 წ. ქვეყნის ორგულობისა გამო ქსნის ერისთაობა ერეკლე მეორემ გაიუქმა 1777 წ. ეი ამ უკანასკნელ ამბავის შესახებ შედგენილია ზემორე ხსენებული „წყალობისა და საფიცრის წიგნი“, რომლის შინაარსი უცველად მოგვყავს ქვემორე ამისა:

„ქ. წყალობითა ღეთისათა ჩვენ იესიან-დავითიან - სოლომონიან - პანკრატოვანმან მეფემან ქართველთამან და მეფეძან კახთაძან და მპყრობელ-მქონებელმან ყაზახისა, ბარჩალოსა და ბამბადილისამან ირაკლი მეორემან, და თანამეკუნეფლრემან ჩვენმან დადიანის ასულმან დედოფალმან დარეჯან, უფლის წულ-მან პატრონმან გიორგი, პატრონმან ლეონ, პატრონმა იულონ, პატრონმან ეახტანგ, ანტონ, მირიან, ალექსანდრე, ფარნაოან და არჩილ, და ძისა ჩვენისა ძეთა: დავით, იოანე, ბაგრატ და სოლომონ,—ესე მტკიცე და უცვალებელი წყალობისა და საფიცრის წიგნი გიბოძეთ თქვენ ერთობითა: თქვენ პატარა ლიახვის ხეობის ახნაურ შეილთა, მოხელეთა, მსახურთა, გლეხთა და ოსთა, და ეგრეთვე ბეგრისა და ფოტოსის ოსთა თლეელთა და ჩიფრანელთა, ასე რომ თქვენ ძველთაგან ქსნის ერისთვიანთ ყმანი იყავით. გიორგი ნაერისთველმა ჩვენ გემეუხანათა, უკუ-ვეიდგა, ლეკის ჯარი შეიყარა, მიიყვანა და ცხენები გაამაგრა. ჩვენ ჯარები გაუსიეთ: ღვითით, ციხეებიც აართვეს და კიდეც დაიპყრეს. და რადგანაც ჩვენი მუხანათიც იყო, იმისი მამული სრულიად ჩვენთვის სახლოთ დაეკავეთ და თუ რამ ერისთვის შეილს როსტომ მთაში მამული ჰქონდა და ყმა ჰყვანდა, იმასაც გამოეართვეთ და მაგიერი ყმა და მამული ბარში მიეეკით. ქსნის საერისთო ამილახვარს გიეს ეპარა და ჩვენ ღვითი და ჩვენის ხმლით გამოეართვეთ და ქსნის ერისთვის შეილებს მიეეკეთ და ისინი ამ წყალობის მაგიერ ჩვენს ორგულობასა და მუხანათობაში შეეფიდნენ; ერთხელ არა ჰქონნა და ორჯელ ვიორგი ნაერისთაველმა ჩვენი მუხანათობა და ორგულობა; და კიდეე იმისმა ძმამ ზურაბმა და ამათ გარდა კიდეე შანშე ერისთავი უფრო დიდი მუხანათი და ორგულიც იყო ჩვენი და უფრო დიდი დამნაშეეკეს იყო ჩვენზედ. გიორგი ნაერისთვისა-განაკეა და ამათის ამ გვარის მუხანათობისაგან მრავალჯერ თქვენც დიდი ზიანი და აკლება და დარბეეა მოგველიათ; და, ეინც ჩვენი ერთგული ყმანი ქართველენი და კახნი არიან, იმათაც ზიანი მოსელიათ და თავიანთის საქმეებს მოკლდომილან; და ნაადგა საქართველოში შფოთის მიზეზნი ეს ქსნის ერისთვის შეადგა ეოფილან. და ამაების მიზეზით ჩვენს სახასოთ დაეედეეთ და ახლა თქვენ ეს წიგნი გიბოძეთ და ამისდა გასათავებლად ღმერთი მოგვიეია. ღმერთი იყოს თქვენი თავედები, რომ ჩვენგან, თქვენი გაკეცმა აღარ იქმნება არც ერთის კომლის კაცისა; რომ თქვენ ქსნის ერისთვიანთ ჯილაგს აღარ მიგეცემთ, ამაზედ ყოველიფერი ხათრიჯამნი იყავით. ერთი ამისთანა წიგნი ეინაც გიბოძეთ, მაგრამ ზოგიერთის ავის კაცისაგან თქვენს ყურში როგორმე (?) სიტყვა შეესმენილ იყო და ამისის მიზეზით კიდეე ეს მეორე წიგნი გიბოძეთ და ამ საფიცრით დაგიმტკიცეთ. ნეტარად ხსენებულს მამა ჩვენს[3]) ეფიცამთ, იმისმა მხვამ, რომ არც ჩვენგან და არც ჩვენის შეილებისაგან თქვენი გაკეცმა არ იქმნეს; და თუ ეინმე მოინდომოს, ან ჩვენმა შეილმა და ან შეილი-შეილმა, ჩვენის მამა-შეილობისაგან დაწყეველილი იყოს; როგორათაც ნოემ თავისი შეილი ქამ დაწყეეა, ისემც დაიწყეველება, და იმ საკერელითამც შეიკერის. და დამამტკიცებელნი ამისნი ღმერთმან აკურთხეს. აღიწერა ივნისის კთ (29), ქორონიკონს უკაზ (1779 წ.). (ამის ბეჭედები: ერეკლესი, დარეჯანისა, გიორგისა და დახარჩენ ბატონი მეელთა).

—

ამავე წყალობისა და საფიცრის ქაღალდის მესამე გვერდზე მოყვანილია შემდეგი ლექსი.

ᲒᲑᲐᲯ

ალაზანსა და რიონსა
დაეკოფ პირსა და ყლაპს ეუზამ;
ასე ნეკეთ შეილებს მოეზიდამ,
ძაღლა ცას ეკრამ და ფშენიტს ეუზამ;
ქვეყანას პანღურს ამოეკრამ,
მეეაშინებ და ზავთს ეუზამ;
ეაკი ეარ ამის მომქმედი,
ქალო, შენს ქმარსა რას ეუზამ?!.

ᲥᲛᲔᲚᲘ

ეაკი თუ ეიყავ, სად იყავ,
როცა არ ეიყავ ქმრისანი!
მე ღმერთმა ქმარი მიბოძა
ლაღ-სრული, მოლაშქროსანი;
ადგეი, ჩაჩქანს ჩაიცავეს,
გამოეა ქარქაშოსანი;
შენებრ კაცს ათასს თავს მოჰკეეთს
შიშეელი, პერანგოსანი!

—

დასასრულ უნდა შეენიშნო, რომ წყალობის წიგნი დედანი არ არის, არამედ მისი პირია.

ᲔᲡᲛᲐ

[1]) იხ. „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“ 1884 წ., № 4.

[2]) იხილე მოგზაურობა ტბიმოთესი, რომელიც ამბობს, რომ სულეროსის დამპრცხებელი და პიზანტიის ხსნელი იყოვო თორნიკე, ქსნის ერისთავთა შთამომავალი. ამან 975 წელს დაამარცხა სულეროსი და მერმე წაიდა სამოდგაწყოდ ათონისმთაზედაო.

[3]) მეფე თეიმურაზ მეორე.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲐᲓ-ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲗᲐ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡᲒᲐᲜ

ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბანკისგან ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბანკის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ ქვემო-ხსენებულის პირების უძრავი ქონებანი, გირაოდ მიღებულნი ბანკისაგან, დანიშნულნი არიან ბანკის მე-14 §-ის თანახმად საჯაროდ გასასყიდად ამავე ბანკის წესდებულებით დადგენილთა გადასახდელების შემოუტანლობისათვის. გასყიდვა არ მოხდების მხოლოდ მაშინ, როცა ხვედრს გადასახდელს შემოიტანენ.

Ა) ᲡᲔᲡᲘᲜᲘ ᲒᲐᲪᲔᲛᲣᲚᲜᲘ ᲐᲠᲐ-ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲝᲑᲠᲘᲕᲘᲡ ᲗᲐᲕᲓᲔᲑᲝᲑᲘᲗ.

I ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲛᲐᲛᲣᲚᲔᲑᲘ

სკრსეფლიძე, ქიბოსრო ქიბოსროს ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფით, ფლიგელითა და სამოსამსახურითი, მიწის ზომა 324½ ოთხ-კუთხი საჟ. ტფილისის, ელისაბედისა და უსახელო ქუჩაზე.

მახვილაძისა, ანნა ეასილის ასულის: ორი ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა ზომით 14½, ოთხ-კუთხი საჟ. ტფილისს, ეკანქის სობოროსთან.

ოქოკეი, გრიგოლ იაგორის ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფანის სართულით და მიწა, ზომით 76 ოთხ.კუთხი საჟ. ტფილისის მე-5 ნაწილში, 1 განყოფილებაში, № 299.

სულხანოვისა მარიამ იოანეს ასული: ორ-სართულიანი და ერთ-სართულიანი დუქანი ბალახეანითა და ოთახებით, მიწა ზომით 276 ოთხ-კუთხი საჟ. 5 ნაწ. 1 განყოფილებაში თათრის მოედანზე და ჩუღურეთში 6 და 8 ნაწ. 2 განყოფ. ქ. ტფილისს.

ბეთანოვი, სტეფანე იოანეს ძე: ორ-სართულიანი ქვიკირის სახლი და ერთ-სართულიანი ქვითკირისაევე სახლი ყოველისაევე მოწყობილებითა, მიწა ზომით 28 საჟ. სიგძით, ხოლო სიგანით 13 საჟ. ქ. ახალციხეს.

მირმანოვი, დავით იაკობის ძე: ორი ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი ყოველისაევე მოწყობილებითა და მიწა ზომით 111½ ოთხ-კუთხი საჟ. ტფილისს, ელისაბედის ქუჩაზე.

ტერ-საკოვი, ტერ-ელიშე ტერ-საკოვის ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირეაე სახლი, ერთ-სართულიანი ქვითკირისაევე დუქანი და ხეხილიანი ეენანი. მიწა ზომით 1 დესიატ. 638 ოთხ-კუთხი საჟ. ანუ რამდენიც აღმოჩნდება, გორის სამაზროში.

თამამშეკი არტემ ალექსის ძე: ორი ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი ორის ორ-სართულიანი ფლიგელითა. მიწა ზომით 321 და ⅔ ოთხ-კუთხი საჟ. 1 ნაწ. 1 განყოფ. ოლგასა და მოსკოვის ქუჩაზე ქ. ტფილისს.

თამამშეკი, ალექსანდრე ალექსანდრეს ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, სამის წყაროთი, ხეხილიანის ეენახითა და ყოველისაევე მოწყობილობით მიწა ზომით 3 დესიატ. და 350 ოთხ-კუთხი საჟ. ქ. ტფილისს, კრწანისს

ტერ-შმაკანოვი, ნიკოლოოზ იოანეს ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფითა და ფლიგელით და ყოველისაევე მოწყობილებით, მიწა ზომით 86 ოთხ-კუთხი საჟ. ანუ რამდენიც აღმოჩნდება 6 ნაწ. 1 განყ. მოღინისაევე და ბებუთოვის ქუჩაზე ქ. ტფილისს.

	ᲛᲔᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ	ᲛᲔᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ	ᲛᲔᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ
	ᲛᲨ. Გ.	ᲛᲨ. Გ.	ᲛᲨ. Გ.
ᲮᲣᲗ-ᲛᲜᲔᲣᲚᲘᲐᲜᲘ ᲝᲠᲛᲝ ᲒᲣᲗᲐᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ	— „	6	73 6 75
ᲛᲜᲔᲣᲚᲘᲐᲜᲘ ᲒᲐᲠᲪᲔᲚᲘ ᲤᲣᲚᲘ	— „	134½	135
5% ᲞᲘᲠᲒᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲜᲐᲒᲐᲜᲘᲡ ᲑᲘᲚᲔᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲒᲐᲜᲘ	— „	— „	244½
—ᲛᲔᲝᲠᲔᲡ	224	— „	— „
ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲐᲕᲐᲓ-ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲗᲐᲗᲐ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲔᲚᲘ	216⅔	— „	— „
ᲙᲘᲠᲙᲜᲘᲡᲐᲗᲘᲡ ᲒᲣᲠᲪᲔᲚᲘᲡ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ	— „	— „	— „
ᲭᲣᲛᲐᲝᲜᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ	— „	— „	— „
ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲣᲠᲗᲐᲕᲘᲠᲝᲗᲐ ᲜᲓᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝ�გᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ	— „	— „	— „

ᲢᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲑᲘᲠᲕᲐ, 16 ᲐᲞᲠᲘᲚᲘ.

ჯუზმინი, ლავრენტი კუზმას ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სიხლი, მიწა ზომით 227½ ოთ-კუთხი საკ. 11 ნაწ. 2 განკ. ავეკალის ქუჩაზე ქ. ტფილისს.

ბეკენდოვი, კარაპეტ იაგორის ძე: ორი სამ-სართულიანი სახლი ორის სამ-სართულიანის ჭალიგელითი. მიწა ზომით 156 ოთ-კუთხი საკ. და 7 არშინი ოთ-კუთხი, 6 ნაწ. 1 განკ. ნორაშენისა და აზნაურთა ქუჩაზე ქ. ტფილისს.

ჩოდოფუშვილი ნიკოლოოზ ზაალის ძე და ჯანდიერი, ლეონ გიორგის ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი ფლიგელითი. მიწა ზომით 800 ოთ-კუთხი საკ. ქ. თელავს.

ტიტიშვილი, დავით იონეს ძე: ნაწილი მიწისა ზომით 300 ოთ-კუთხი საკ. 11 ნაწ, 2 განკ. ავეკალის ქუჩაზე ქ. ტფილისს.

ნიკოლაძე, ნიკოლოოზ იაკობის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი ეზოთი. მიწა ზომით 235 ოთ-კუთხი საკ. 16 ნაწ. განკ. წყლის საზიდ ქუჩაზე. ნავთლუღში ქ. ტფილისს.

ბ) სოფლის მამულები

ხამშიეკუნი, ნიკოლოოზ, ნინო და მარიამ გიორგის ძენი და ეკატერინე ბეკანის ასული: სახნავი და საძოვარი მიწა, ზომით 653 დესიატ. 1820 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიაში, თელავის მაზრაში, ანტონსხევში.

ნაზარბეკოვი, სოლომონ გრიგოლის ძე: სახნავი, სათიბი და საძოვარი ადგილი, ზომით 548 დესიატინა 1837 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფელ ყიჩივში.

ზიკინაძისა, სოფიო როსტომის ასული: სახნავი, საძოვარი, სათიბი და სამოსტენე ადგილები და ტყე 291 დეს. 900 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფ. დიდს შავთაში.

ბარათოშვილი გიორგი ეფტანგის ძე: სახნავი და სამოსტენე ადგილები. მიწა ზომით 177 დეს. 1560 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის მაზრაში აგარაკს ზემო-ოძისში.

ერისთავი, გიორგი გიორგის ძე: სახნავი, საძოვარი, სამოსახლო ადგილი, ეენახი და შენობანი, 284 დეს. 1263 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერ. თელავის მაზრაში სოფ. ქისტაურში.

ქანონი, გიორგი ზურაბის ძე: სახნავ-სათესი, ეენახი და სახლ-კარის ადგილები შენობებით, რომელთაც 151 დეს. 300 ოთ-კუთხი საკ. მიწა უფრიალეთ ტფილისის გუბერნიაში, გორის მაზრის სოფ. ბრეთში.

თუფანიშვილი, სოლომონ იონეს ძე: სახნავი, სამოსახლო, სათიბი ადგილები და ტყე, მიწა ზომით 297 დეს. და 2003 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიისა და მაზრის სოფ. ზიბრითს, ციოლოეთს, გამოჩინებულსა და აწუბას.

ჭაკაძე, ოლგა თადეოზის ასული: სახნავ-საძოვარი, სათიბი და სამბალე ადგილები. მიწა ზომით 286 დესიატ. 690½ ოთ-კუთხი საკ. დუშეთის მაზრ. სოფ. საგურამოში.

კერესელიძისა, ანასტასია გრიგოლის ასული: სახნავი და საძოვარი ადგილები და ტყე, ზომით 104 დესიატინა და 1200 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის მაზრის სოფ. ბოგდეში.

მელიქოვი, იონ ალექსანდრეს ძე: სახნავი ადგილი და ტყე; ზომით 2365 დეს. 364 ოთ-კუთხი საკ. ტფილ. გუბერნ. და მაზრაში გალიტალასა, მუსხანკას, მაგმუთალას, ხუჯაბასა და სხვ.

ქობულაშვილი, სოლომონ, იოსეს და ზაქარია ადამის ძენი: სახნავი და საძოვარი ადგილები და ტყე, ზომით 823 დესიატინა და 1200 ოთ-კუთხი საკენი, ტფილისის გუბერნიაში. თელავის მაზრაში, სოფ. კონდოლეში.

თარხან-მოურავი, დავით იორამის ძე: სახნავი და საძოვარი ადგილები და ტყე, ზომით 525 დესიატინა და 876 ოთ-კუთხი საკენი, ტფილისის გუბერნიაში, გორის მაზრაში, სოფ. ახალ-ქალაქისა და სათარხნოს.

ბაბანაძე, იოსეფ რევაზის ძე: სახნავი ადგილები და ტყე, ზომით 663 დესიატინა ტფილისის გუბერნიაში, სილნაღის მაზრაში, სოფ. ბარემკალას.

ბაბაკოზოვი, ეკატერინე გიორგის ასული: სახნავი ადგილები და ტყე, ზომით 308 დესიატინა 555 ოთ-კუთხი საკ ტფილისის გუბ. თელავის მაზრას, სოფ. კონდოლეში.

შატბერიოვისა, ლიუდმილა ათანასეს ასული: სახნავი ადგილები ზომით 18 დესიატინა 1600 ოთ-კუთხი საკ. გორის მაზრის სოფელ ხაშურაში.

ზაინალოვები, ასკარ და ისმაილ ყასუმას ძენი: სახნავი სათიბი, სამბალე სამოსტენე ადგილები და ტყე ზომით 388 დეს. 250 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიის შულავრის საადმინისტრაციო განყოფილებაში, ბორჩალოს ნაწილის სოფ. ახლი მალმუთლუსთან.

მელიქოვი, მიხეილ იონეს ძე: სახნავი, სათიბი და ტყე, 840 დესიატინა 2180 ოთ-კუთხი საკენი, ტფილისის გუბერნიისა და მაზრაში, არაბატალა, ფალანდოვი და სხვ.

ორბელიანი, ეფტანგ ეფტანგის ძე: სახნავი. სათიბი, საძოვარი და ტყე, 1292 დესიატინა 1600 ოთ-კუთხი საკენი. ტფილისის გუბერნიისა და მაზრაში, ბაბუმეფუში.

ბაგრატიონ-მუსრანსკი, იონე კონსტანტინეს ძე: სახნავი ადგილები და ტყე 660 დეს., 1800 ოთ-კუთხი საკ., თიანეთის მაზრის აგარაკს ბოტაკოს.

გრიგორეანი, ზაქარ პეტრეს ძე: საძოვარი და სათიბი ადგილები მიწა 265 დეს. 2,235 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში პატარა ლილოს მახლობლად.

ბოდტარეანი, ალექსანდრე ეენატეს ძე: სახნავი მიწები, ეენახი, სამოსტენე ადგილები და შენობები 148 დესიატინა 900 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფ. ოქროყანაში.

ბოდტარეანი, იონე ეენატეს ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფებით, ეზოთი, წყაროს წყლით და ერთ დესიატინამდის მიწით. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფ. ოქროყანაში.

მელიქ-მგრეველოვი, სოლომონ ავაკის ძე: სახნავი, საძოვარი, სამოსახლო ადგილები და ტყე, ზომით 1009 დეს. დუშეთის მაზრის სოფ. წოლდოს.

წერეთელი, ბაგრატ მიხეილის ძე: საძოვარი ადგილები და ტყე, 1020 დესიტინა 1920 ოთ-კუთხი საკ. მიწით. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფელ ზემო-ხოდაშენთან.

ბაბაშვილი, იოსეფ დავითის ძე: სახნავი, საძოვარი და სამოსახლო მიწა 148 დესიატინა 1869 ოთ-კუთხი საკ ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფ. ოქროყანაში.

თარხან-მოურავი, ნიკოლოოზ გრიგოლის ძე: სახნავი, საძოვარი და სამოსტენე ადგილები და სათიბი, ზომით 233 დესიატინა და 956 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფ. კუმისში.

ხიზანოვი, ლუკა ბიძინას ძე და სხვები: სახნავი, სათიბი ადგილები და ტყე, ზომით 714 დესიტინა 1320 ოთ-კუთხი საკენი. ტფილისის გუბერნიასა და თიანეთის მაზრაში, სოფ. ბოჭორმას.

ბაბაშვილი, პაველ პეტრეს ძე: სახნავ-საძოვარი და სათიბი ადგილები, ზომით 310 დესიატინა 479 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრას, აგარაკს საგაბაშეილოს.

ავ. სარქისოვი, ფარსადან იაკობის ძე, იარალოვი, სერგეი იონეს ძე და ფარო და მელიქისედეკ ოსეფის ძენი. სახნავი, სათიბი და საძოვარი, 623 დესიატინა 888 ოთ-კუთხი საკენი. ტფილისის გუბერნიაში, გორის მაზ. სოფ. სკრაში.

ბარადოვი, სერგეი იონეს ძე: სახნავი, სათიბი, საძოვარი და ტყე 426 დესიატინა 1873 ოთ-კუთხი საკენი. ტფილისის გუბერნიაში, გორის მაზრაში, სოფ. სკრაში.

თამამშეკი, ეასილ ზაქარიას ძე: სახნავ-სამოსახლო და საძოვარ-სამბალე ადგილები ზომით 106 დეს. 320 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის მაზრის სოფ. ერთისში.

გუდეკოვნოვი, ეკატერინე იონეს ასული: სახნავ-საძოვარი, სათიბი ადგილები და ტყე, 111 დეს. 1560 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, სოფ. მუხათ-გეერდს.

ბაბაკეთა, იოსეფ და იონ იაკობის ძეთა: სახნავ-სათიბი და საძოვარი ადგილები ზომით 309 დესეტინა 1856 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის მაზრის სოფ. საგაბაშეილოს—თბილისში.

ბაბაკაშვილი, იოსეფ იონეს ძე: სახნავ-სამოსახლო ადგილები ტყე და ხეხილიანი ეენახი მიწა ზომით 270 დესიატ. სილნაღის მაზრის სოფ. გურჯაანში.

ვარაკეი, ნიკოლოოზ ანდრიას ძე: სახნავი საძოვარი, სამოსახლო და საბალე ადგილი და მიშენებული, ზომით 142 დეს. 1310 ოთ-კუთხი საკ. ტფილ. მაზ. სოფ. წავკისში.

მეზითოვი, იაგორ, დარჩო და ნინო დარჩიას ძენი და სხვ. სახნავ-საძოვარი ადგილები ზომით 151 დესიატ 657 ოთ კუთხი საკ. გორის-მაზრის სოფ. ნაწრეთში.

ორბელიანი, ეფტანგ ეფტანგის ძე: სახნავი, საბალაღე და ტყე 1977 დეს. 1280 ოთ-კუთხი საკენი. ტფილისის გუბერნიაში და მაზრაში, ძველ დუმანისში, საფარლოსა და ვართეენის სოფლებში.

ბაბაშვილი, იოსეფ დავითის ძე: სახნავ-საძოვარი და სამოსახლო ადგილები, 178 დეს., 2011 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიაში და მაზრაში, სოფ. საგაბაშეილოსა და თბილისში.

ანდრონიკოვი, რევეზ იოსეფის ძე: სახნავ-საძოვარი ადგილები და ტყე, ზომით 1053 დეს. 1440 ოთ-კუთხი საკ. თელავის მაზრაში, აგარაკს ზემო-ხოდაშენს.

მელიქოვისა, მარიამ გრიგოლის ასული: სახნავი, საძოვარი, სათიბი და სამოსახლო ადგილები და ტყე, ზომით 1559 დესიატ. 760 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერ. და მაზრას, სოფ. თოხლიკიდლისა, სადახლოსა და ქეფმოპასა.

ტიტიშვილი, დავით იონეს ძე: საძოვარი, ხეხილიანი ეენახი და შენობანი 87 დესიატ. 960 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერ., გორის მაზრაში, სოფელ ქვემო-ნიბის.

ორბელიანი, ეფტანგ ეფტანგის ძე: სახნავი, საძოვარი და სათიბი ადგილები 1434 დესიატ. 1120 ოთ-კუთხი საკენი, ტფილისის გუბერნიასა და მაზრაში, მუსიყალასა და შინდლისში.

აკადოვისა, ოლგა ედუარდის ასული: სახნავი მიწა 12 დეს. 2320 ოთ-კუთხი საკ. დუშეთის მაზრის, სოფ. საშაბეროს.

თარხან-მოურავი, ელენე ალექსანდრეს ასული: სახნავ-სათიბი ადგილები და ტყე, ზომით 145 დესიტ. 1645 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა და გორის მაზრ., სოფ. სათუხარლოში.

ხმაადოვი, ეფსილ ეფრემის ძე: სახნავ-სათიბი ადგილები, ზომით 145 დესიატ. 1756 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიას და გორის მაზრას, სოფ. ნაწრეტს.

ვრანოვი, ესტატე მირიმანოზის ძე: სახნავი და საძოვარი ადგილები 280 დესიატ. 2006 ოთ-კუთხი საკ. ტფილისის გუბერნიასა, გორის მაზრის, სოფ. ახსისში.

ბობაშვილი, ეფრემ ტუზანას ძე: სახნავი, საძოვარი ადგილები და ტყე 42 დეს. 285 ოთ-კუთხი საკ. დუშეთის მაზრის აგარაკს მილახვარიანთკარში.

ბ) სესხნი გამოცემულნი ურთიერთობრივის თვალებობით.

ა ქალაქის მამულები

ბარნოვი, მიხეილ ეასილის ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, ორი ფლიგელი და მიწა 199⁴/₁₀ ოთ-კუთხი საკენი 3 ნაწილში, 1 განყოფილებაში; ქ. ტფილისს, იარმუკის შესახვევში.

რამანოვი, გერმოგენ მარკელის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, ერთ-სართულიანისაე ქვითკირის ფლიგელითი, სარდაფითა და სარაიით, მიწის ზომა 215 ოთ კუთხი საკ. ქ. ტფილისს, 1 განყოფ. 10 ნაწილში.

დიმიტრანოვი, ეასილ გეორასიმეს ძე და მარიამ ალექსანდრეს ასული: სამ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფიანის სართულით, მიწა ზომით 112½ ოთ-კუთხი საკ. მეათე ნაწილში, მე-2 განყოფილებაში მიხეილის ხიდზედ, ქ. ტფილისს.

ბორეფარეოვი, თეოპემტე პროკოფის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფიანის სართულით, მიშენებულითა და ყოველისაე მოწყობილებით, მიწა 105 ოთ-კუთხი საკ. 12 ნაწ. 2 განკ. ჩიღურეთსა და კერაკლოველის ქუჩაზე ტფილისს.

კუზეკოვი ბობაძისა, ელენე დიმიტრის ასული: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და ორი ორ-სართულიანი ფლიგელი, მიწა 110 ოთ-კუთხი საკ. 1 ნაწ. 1 განკ. ტფილისს, მოსკოველის ქუჩის ზემოდ.

ჯორჯაძე, დავით ზაქარიას ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფიანის სართულით და ყოველისაე მოწყობილებით, მიწის ზომა 1443 ოთ-კუთხ საკ. თელავს.

მამნაკეი, გიორგი იოსეფის ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფი და ორ-სართულიანი ფლიგელი, მიწა ზომით 54 ოთ-კუთხი საკ. მე-7 აველაბრის ნაწ. 2 მან. ქ ტფილისს.

აღაკანოვი, ტატიანა იაგორის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, ერთ-სართულიანი ფლიგელითა და ყოველისაე მოწყობილებით, მიწის ზომა 197 ოთ-კუთხი საკ. 10 ნაწ. 2 განკ. ელისაბედის ქუჩაზე ქ. ტფილისს.

ერისთავისა, ნინო ალექსანდრეს ასული: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფიანის სართულით და ორ-სართულიანი ფლიგელი სარდაფიანისაე სართულითა და მიშენებულით. მიწა ზომით 144 ოთ-კუთხი საკ. ქალ. ტფილისის მე-2 განყოფილებაში, ნიკოლოოზის ქუჩაზედ.

ჯორბაანსი, მარიამ მოსეს ასული და იმედდაშვილი მოსეს ასული: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, მიწა ზომით 77½ ოთ-კუთხი საკ. მე-7 აველაბრის ნაწ. 2 განკ. ტფილისის უაზარმის იქით.

ბადურინი, ეასილ თეოდორეს ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი თავის კუთვნილებითურთ და მიწა 230 ოთ-კუთხი საკ. ქალ. ტფილისს, 9 ნაწილში, 2 განყოფილებაში.

მაკარტუმოვი, ოვაკიმ ეასილის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფებით, ერთ-სართულიანი ფლიგელი სარდაფთ და 4 დუქანი სარდაფებით. მიწა ზომით 110 ოთ-კუთხი საკ. 7 ნაწილში, 2 განყოფილებაში, ქ. ტფილისს, ალაბარში.

სუფსხანე, დიმიტრი დავითის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, ერთ-სართულიანი ფლიგელით, მიწა ზომით 80 ოთ-კუთხი საკ. 9 და 11 ნაწ. 2 განკ. ტფილისს ახალ-არსენალის ქუჩაზე.

ბეგაბოვი, არსენ სულთანის ძე: ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფითა და ფლიგელითა და ეენახი, მიწა ზომით 1 დეს. 1440 ოთ-კუთხი საკ. ქ. ერევანს.

თუდაკეისა, სუსანა ბუღდანას ასული: ორთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, სარდაფიანის სართულითა და სამი ფლიგელი: ერთი ორ-სართულიანი და ორი ერთ-სართულიანი, მიწა ზომით 104⁴/₁₀ ოთ-კუთხი საკენი, ქ. ტფილისს, 5 ნაწ. 1 განკ. ოქროჩეველების ქუჩაზე.

ბეკანოვი, მიხეილ ბეკანის ძე: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი, ბაღი და სამბალე ადგილი, მიწა ზომით 3090 ოთ-კუთხი საკენი. ქ. ტფილისის მეორე განყოფილებაში, მე-10 ნაწილში.

მელიქ-აღამალოვი, ალექსანდრე მათეს ძე: 1) ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფთ და ქარაფასა, სამის ფლიგელისაგან შემდგარი: ერთი ორ-სართულიანი და ორი თითო სართულიანი ყოველისაე კუთვნილებითურთ და 2) ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფთ და სამი ფლიგელი: ერთი ორ-სართულიანი და მიწა 919 ოთ-კუთხი საკენი ქ. ერევანს.

ბახუტოვთა: ალექსანდრე და კონსტანტინე სიმონის ძეთა: ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და დუქანი, მიწა ზომით 744 ოთ-კუთხი საკ. ხეხილიანი ეენახი და მიწა 3 დეს. 480 ოთ კუთხი საკ. თელავს სოფ. კურდღელაურს.

ბარნუტოანტინე, გრიგოლ იოსეფის ძე: სამ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფით, მიწის ზომა 14 საკ. 2½ არშინი ოთ-კუთხი საკ. მესამე ნაწ. 1 განყოფილებაში, ქ. ტფილისს.

ზაბუროკუბა, გრიგოლ და სოლომონ იონეს ძენი: 1) ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფით, სამ-სართულიანი ფლიგელი, პურის საცხობი, საჯინიბო და ხეხილიანი ბაღი. მიწა ზომით 714 ოთ-კუთხი საკ. 2)